

सातौँ गाउँसभामा उपाध्यक्ष श्री देवि प्रसाद सिल्वाल ज्यू द्वारा प्रस्तुत आ. व. २०७७/०७८ को आय व्याय विवरण

श्रीमान गाउँ सभाका अध्यक्ष ज्यू,

माननीय आन्तरीक मामिला तथा कानून मन्त्री सालिकराम जमरकटेल ज्यू,

गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु,

वेनीघाट रोराङ गाउँपालिकाको यस ऐतिहासिक सातौँ गाउँ सभा समक्ष गाउँपालिकाको उपाध्यक्षको रुपमा विद्यमान विषम परिस्थिति विच आगामि आर्थिक बर्ष २०७७/०७८ को वार्षिक बजेट प्रस्तुत गर्न यस गाउँसभामा उभिएको छु । यो अवसर प्रदान गर्नु हुने वेनीघाट रोराङ गाउँ बासिहरु प्रति आभारी छु । यस अवसरमा सर्वप्रथमतः मुलुकको सार्वभौमिकता, भौगोलिकता अखण्डता, राष्ट्रिय एकता, स्वाधीनता, र स्वाभिमानको रक्षाका लागि भएको ऐतिहासिक जनआन्दोलनहरुमा सहादत प्राप्त गर्ने वीर सहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण तथा उक्त जनआन्दोलनका घाईतेहरु प्रति सिंगो गाउँपालिका बासी ऋणी भएका छौँ । सम्पूर्ण जनताले देखेको स्थानीय सरकारको नेतृत्व गरेको पनि तेस्रो बर्ष पुरा भएको छ । हामिले निर्वाचनमा राखेका कयौँ बाचाहरु पुरा गरेका छौँ ।

विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोरोना रोगका कारण विश्वले एकै पटक मानवीय र आर्थिक संकटको सामना गर्नु परेको छ । आजका दिन सम्म यस महामारीबाट मानवीय क्षतीबाट सुरक्षित रहेका छौँ । तर पनि आर्थिक संकटले भने गाउँपालिकालाई साँगुरो पारिएकोछ । उत्तरमा पवित्र गंगा त्रिशुली देखी दक्षिणमा महाभारत श्रृखला सम्म वसोवास गर्ने विभिन्न, जात जाती, भाषा भाषी तथा धर्म सस्कृतिको फुलवारी यो वेनीघाट रोराङ गाउँपालिका भित्र देखिएको राजनैतिक, सामाजिक र आर्थिक पछ्यौटेपनको अन्त गर्दै पूर्ण लोकतान्त्रिक पद्धतिका साथ स्थानीय सरकारको माध्यमबाट गाउँको विकास गर्ने ऐतिहासिक जिम्मेवारीलाई पूरा गर्न तेस्रो बर्षको बजेट प्रस्तुत गरिरहँदा कोरोनाबाट नागरिकको जीवन रक्षा गर्ने र अर्थतन्त्रलाई गतिशील बनाउने गहन जिम्मेवारी बोध गरेको छु ।

विगत तीन बर्षको अथक प्रयासबाट हासिल भएको उपलब्धीको जगमा टेकेर विकास र समृद्धीको यात्रालाई तीव्रता दिने मार्गमा कोरोना महामारीका कारण धक्का लागेको छ । यस विषम परिस्थितिमा गाउँपालिका प्रति सरोकार राख्ने सम्पूर्ण राजनीतिज्ञ, समाजसेवी तथा नागरीक समाज प्रति सहयोग र ऐक्यवद्धताले वर्तमान चुनौतिको सामना गर्न सकिन्छ, भन्ने स्थानीय सरकारको दृढ विश्वास छ । यस अवस्थामा सबै नेपालीको जीवन रक्षा गर्ने, भविष्य प्रति आधारयुक्त आशा जगाउने र गाउँपालिकाको आर्थिक पक्ष सुदृढ बनाउन बजेटले टेवा पुऱ्याउने छ ।

गाउँसभाका सभाध्यक्ष ज्यू ,

अब म वेनीघाट रोराङ गाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०७७/०७८ को लागि वार्षिक आय व्याय (बजेट) पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

यस गाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०७५/०७६ चालु खर्च रु २४,५८,४९,०००/- (चौविस करोड अन्ठाउन्न लाख एकचालिस हजार रुपैया) र पुँजिगत खर्च रु २७,३८,००,०००/- (सत्ताइस करोड अठतिस लाख रुपैया) गरी कुल रु ५१,९६,४९,०००/- (एकाउन्न करोड छयान्न्वे लाख एकचालिस हजार रुपैया) यर्थाथ खर्च भएको छ । आर्थिक बर्ष २०७६/७७ मा रु ४,३०,३६,९८०/०० (चार करोड तीस लाख छत्तीस हजार नौ सय असी रुपैया) नगद मौज्दात रहेको थियो ।

आर्थिक वर्ष २०७६।७७ मा कुल बजेट रु ८४,९४,५७,०००।०० (चौरासी करोड चौरान्नुबे लाख सन्ताउन्न हजार रुपैया) आय हुने र चालु खर्च रु ३३,३७,५८,०००।०० (तेतीस करोड सैंतीस लाख अन्ताउन्न हजार) तथा पुँजीगत खर्च तर्फ रु ५१,५६,९६,०००।०० (एकाउन्न करोड छपन्न लाख छयान्नुबे हजार रुपैयामा खर्च हुने संसोधित अनुमान पेश गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अव म आगामी आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ को प्रस्तावित आय व्याय प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु । आगामी आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ को लागि कूल रु ८७,५०,८४,०००।- (सतासी करोड पचास लाख चौरासी हजार रुपैया) को बजेट प्रस्ताव गरेको छु ।

यस बजेटलाई क्षेत्रगत रुपमा आर्थिक विकासका लागि रु ३,०५,००,०००।०० (तीन करोड पाँच लाख), सामाजिक विकासका लागि रु ९,७१,५०,०००।०० (नौ करोड एकहत्तर लाख पचास हजार), पुर्वाधार विकासका लागि रु १४,६९,५०,०००।०० (चौध करोड उनान्सतरी लाख पचास हजार), वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि रु २,१७,००,०००।०० (दुई करोड सत्र लाख), संस्थागत विकासका लागि रु २,०२,००,०००।०० (दुई करोड दुई लाख) र प्रशासनीक तथा कार्यालय संचालन तर्फ रु २७,९८,७०,०००।०० (सत्ताईस करोड अन्तान्नुबे लाख सत्तरी हजार) विनियोजन गरेको छु । संघीय हस्तान्तरीत कार्यक्रमका लागि रु २३,१५,००,०००।- (तेइस करोड पन्ध्र लाख) प्रदेश सरकारवाट हस्तान्तरीत कार्यक्रम संचालनका लागि रु ४,७२,८४,०००।०० (चार करोड बहत्तर लाख चौरासी हजार) व्यवस्था गरीएको छ ।

खर्च व्यहोर्ने श्रोतहरुमा नेपाल सरकारवाट प्राप्त हुने वित्तीय सामानीकरण अनुदान रु १५,८२,००,०००।- (पन्ध्र करोड बयासी लाख), शशर्त अनुदान रु २३,१५,००,०००।- (तेइस करोड पन्ध्र लाख) विशेष अनुदान रु २,००,००,०००।०० (दुई करोड) र मुल्य अभिवृद्धी तथा अन्त शुल्क बापत नेपाल सरकारवाट राजश्व बाँडफाँड रु ९,१०,९२,०१०।०० (नौ करोड दश लाख बयान्नुबे हजार दश रुपैया) तथा प्रदेश सरकारवाट वित्तीय सामानीकरण अनुदान रु १,०२,२९,०००।- (एक करोड दुई लाख उनान्तीस हजार रुपैया), शशर्त अनुदान रु ४,७२,८४,०००।०० (चार करोड बहत्तर लाख चौरासी हजार), विशेष अनुदान रु ३०,००,०००।०० (तीस लाख), साना सवरी कर बापत प्रदेश सरकारवाट प्राप्त हुने आय रु १,५०,००,०००।०० (एक करोड पचास लाख) र समपुरक अनुदान रु २,५०,००,०००।०० (दुई करोड पचास लाख) आय हुने प्रक्षेपण गरेको छु । साथै गाउँपालिकाको आन्तरीक स्रोत तर्फ रु २७,३७,७८,९००।०० (सत्ताईस करोड सैंतीस लाख सतासी हजार नौ सय नब्बे रुपैया) आय हुने प्रस्ताव गरेको छु । यसका लागि गाउँको आन्तरिक आय अभिवृद्धि गर्न गरेको दायरालाई फराकिलो बनाउन, सहभागितामूलक कर नीति अवलम्बन गरि आन्तरीक आयको वृद्धि गर्ने गरी विभिन्न कर, शुल्क दस्तुर हरुको प्रस्ताव गरेको छु ।

यसरी वेनीघाट रोराड गाउँपालिकालाई देशकै नमुना गाउँपालिकाको रुपमा स्थापित गर्ने परिकल्पनालाई साकार पार्न आवश्यक पुर्वाधार निर्माण, कृषी, पशु, सामाजिक विकासका क्षेत्रहरुलाई सुधार गर्न मुख्य प्राथमिकतामा राखि श्रीमान अध्यक्ष ज्यू मार्फत सभा समक्ष प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमले निर्दिष्ट गरेका क्षेत्रहरुमा आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

कृषी, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार, र पुर्वाधार . सम्बृद्ध वेनीघाट रोराडको आधार भन्ने सोचलाई साकार पार्न यस गाउँपालिका व्यवसायीक कृषी कार्यलाई प्रवृद्धन गरी स्वरोजगार बन्नका लागि प्रोत्साहन हुने कार्यका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको छ । रोजगारका अवसर सिर्जना गर्नका लागि गाउँपालिका भित्र साना, मझौला तथा ठुला उद्योग स्थापनाका साथै बहुराष्ट्रीय कम्पनी स्थापनालाई प्राथमिकतामा राखिएको छ । त्यस्ता उद्योग स्थापनाका लागि आवश्यक पुर्वाधार निर्माणका लागि आवश्यक यथेष्ट बजेको विनियोजन गरेको छु । साथै सम्पूर्ण गाउँपालिकावासीमा आ- आफ्नो कर्तव्य र जिम्मेवारी बोध गराइ अनुशासित, लगनशिल, परिश्रमि बनाउन सहयोग पुर्याउने लक्ष्यका साथ विभिन्न कार्यक्रमका माध्यमवाट आय आर्जनका लागि कृषीका पकेट विकास कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

शिक्षामा सबैको अधिकार स्थापित गर्न गाउँपालिका भित्र रहेका शैक्षिक सस्थाहरूको भौतिक तथा शैक्षिक विकासका लागि विभिन्न कार्यक्रममा आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु, गाउँपालिका भित्रका बालविकास कोठा नभएका सामुदायिक विद्यालयमा बालकोटाको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु । साथै शिक्षक दरबन्दी न्यून रहेका विद्यालयमा शिक्षकको पारिश्रमिकका लागि आवश्यक अनुदानको व्यवस्था गरेको छु । गाउँपालिका भित्रको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिका लागि विद्यालय पुर्वाधार विकासका लागि थप बजेटको व्यवस्था गरेको छु । विद्यार्थीहरूलाई स्थानीय परिवेस सँग परिचित गराउन स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माणका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु । नतिजामा आधारित प्रोत्साहन मार्फत विद्यालय, शिक्षक र विद्यार्थीहरूको मनोबल बढाउनका निम्ति शैक्षिक बढोत्तरीका लागि आवश्यक बजेट छुट्याएको छु ।

सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणका माध्यमबाट स्थानीय सरकारको प्रत्याभुतीका लागि जेष्ठ नागरिक सम्मान तथा सुरक्षाका लागि सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको लागि रकम विनियोजन गरिएको छ । अपाङ्ग लक्षित कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु । आदिवासी तथा जनजाती लक्षित कार्यक्रम, दलीत लक्षित कार्यक्रम, साँस्कृतिक संरक्षणका कार्यक्रम, महिला तथा बाल विकास कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु । सामाजिक न्याय पुर्नस्थापनाका लागि मेलमिलाप केन्द्र व्यवस्थापका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु । शान्ति सुरक्षा अमन चयन कायम गरि प्रहरि सँग हातेमालो गर्दै दिगो शान्ति कायमका लागि सामुदायिक प्रहरि साभेदारी कार्यक्रमका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

स्वस्थ नागरिक सम्वद्ध गाउँपालिकाको आधार भन्ने मान्यता लाई साकार पार्न स्वास्थ्य तथा सरसफाई क्षेत्रको विकासमा विभिन्न निकायलाई परिचालित गरि स्वास्थ्य सस्था र स्वास्थ्य कर्मीहरूको क्षमता विकासको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु । साथै साभेदार सस्थाहरूको साभेदारीमा सामुदायिक सरसफाई तथा पोषण प्रवद्धनका कार्यक्रम सञ्चालनको लागी बजेट विनियोजन गरेको छु । गाउँपालिकावासीलाई आवश्यक बल्ड व्यवस्थापनका लागि रेडकस सँग साभेदारीका लागि थप बजेटको व्यवस्था गरेको छु । सुत्केरी आमा तथा नव शिशुका लागि थप न्यानो कपडा वितरणका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु । मातृ तथा नवशिशु मृत्युदर घटाउनका लागि ग्रामिण अल्टासाउण्ड कार्यक्रम तथा जोगिमारा स्वास्थ्य चौकिमा प्रयोगशाला स्थापनाका लागि कर्मचारी तथा प्रयोगशाला निर्माणका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु । खोपबाट बचाउन सकिने रोग नियन्त्रणको लागि पालिका स्तरीय खोप भण्डारणका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

नागरिक सचेतना अभिवृद्धी गर्नका लागि संचार क्षेत्र सँग साभेदारी कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु । युवा तथा खेलकुद विकासका लागि बजेटको विनियोजन गरिएको छ ।

स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाईको मर्मलाई उच्च प्राथमिकता दिई गाउँपालिकाको विभिन्न खानेपानी योजना सञ्चालन गरि शुद्ध खानेपानी प्रत्याभुतीका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु । साथै खानेपानीको क्षेत्रमा कार्यरत संघ सस्थाहरु सँग साभेदारीका लागि विशेष प्राथमिकता दिएको छु ।

धार्मिक सम्पदा तथा साँस्कृतीक संरक्षणका लागि गाउँक्षेत्र भित्रका सबै जातजाति, धर्म सम्प्रदाय, भाषा र मौलिक संस्कृतीको जगेर्ना गर्ने कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिएको छु, विभिन्न मठ मन्दिर, चर्च, गुम्वा, आदिको निर्माण तथा संरक्षणका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरेको छु ।

व्यवस्थित सडक सञ्जाललाई विकासको मुख्य आधारशिला मान्दै गाउँपालिका भित्र रहेका सडकहरूको स्तरोन्नती तथा अन्य आवश्यक स्थानमा नया सडक निर्माणको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु । सडक निर्माण गर्दा अनिवार्य रुपमा नाला सँगै निर्माण गर्नुपर्ने तथा सडक निर्माण मापदण्डलाई पूर्ण पालन गर्नुपर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।

विद्युत सेवा नपुगेका गाउँवस्तिहरूमा विद्युत सेवा विस्तारको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ, भने राजमार्ग तथा विभिन्न कार्यलयहरूमा सौर्य उर्जा जडानका कार्यक्रम विस्तारका लागि आवश्यक सम्बोधन गरेको छु ।

गाउँपालिका कार्यलयको भवन निर्माण तथा वडा कार्यलयको भवन निर्माण गरी सहज ढंगबाट सेवाप्रवाह प्रभावकारी बनाउनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

स्वच्छ त्रिशुली नदी हाम्रो अभियान तथा पर्यटन विकासकाका लागि पृथ्वी लोकमार्ग र त्रिशुली जलमार्गको विकास गर्दै पर्यटन प्रवर्द्धन तथा गाउँपालिकाको सौन्दर्य अभिवृद्धिका लागि विभिन्न सस्थाहरुको सहकार्यमा कार्यक्रम सञ्चालनको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छु । पर्यटन पर्वद्धनका लागि नोहक गुफा व्यवस्थापनका लागि निरन्तरता दिई आवश्यक बजेट व्यवस्था मिलाइएको छु ।

कोरोना भाइरस संक्रमण फैलिएको विषम परिस्थितिमा यसबाट गाउँपालिकामा हुन सक्ने महामारी तथा संक्रमण र भविष्यमा आउन सक्ने विभिन्न विपद् व्यवस्थापनको लागि विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापनाका साथै व्यवस्थापकीय कार्यका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छु ।

सभाध्यक्ष ज्यू,

यस वेनीघाट रोराङ गाउँपालिकाको आ.व. २०७७/०७८ को प्रस्तावित आय व्याय, आय व्यायको वर्गिकरण तथा कर दस्तुर, शुल्कको प्रस्तावलाई अनुसूचीहरुमा संलग्न गरेको छु ।

यो बजेट तयारीमा महत्वपूर्ण राय सल्लाह तथा सहयोग प्रदान गर्नु हुने वेनीघाट रोराङ गाउँपालिकाका श्रीमान अध्यक्ष ज्यू, वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिका सदस्य ज्यूहरु, राजश्व परामर्श समितिका सदस्य ज्यूहरु, विषयगत समितिका संयोजक तथा सदस्य ज्यूहरु, वडा अध्यक्ष ज्यूहरु, कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरु, वडा सदस्य ज्यूहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, गाउँपालिकाका शाखा प्रमुखहरु सहित सम्पूर्ण कर्मचारीहरु, वडा सचिव लगायत वडा कार्यालयका कर्मचारीहरु, अन्य सरकारी कार्यालयका कर्मचारीहरु, शिक्षक, विभिन्न संघ सस्था, उद्योगी, व्यवसायी, तथा समस्त वेनीघाट रोराङ गाउँवासीहरुमा हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । अन्तमा यो बजेट कार्यान्वयनमा सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरु, कर्मचारीहरु, विभिन्न संघ सस्था, उद्योगी, व्यवसायी लगायत समस्त गाउँवासीको साथ र सहयोग हुने अपेक्षा लिएको छु । गाउँपालिकालाई सबल, समृद्ध तथा न्यायपूर्ण गाउँपालिका निर्माणका गर्ने गौरवपूर्ण यात्रामा अर्थपूर्ण सहभागिताका लागि आह्वान गर्दछु ।

धन्यवाद ।